

Importanța celor „cei 7 ani de acasă” în dezvoltarea personalității copiilor

"Educația este ceea ce rămâne după ce ai uitat tot ceea ce ai învățat în școală".

Albert Einstein

Ce sunt cei 7 ani de acasă?

Trecând peste realitatea că nu prea mai există cei 7 ani de-acasă, deoarece copiii sunt incluși în diverse forme educaționale încă de la vârste mult mai fragede, rămâne ideea de la baza acestei expresii: normele de conduită se învață din familie. Acest mediu este cel în care copilul deprinde principalele reguli de bună purtare, cel mai adesea prin imitare decât printr-un comportament conștient, iar vârsta primei copilării este esențială în conturarea și achiziția normelor unui comportament social corect. Școala și alte medii educaționale nu pot ulterior decât să confirme și să consolideze normele deja deprinse din familie.

Cei 7 ani de acasă reprezintă o oglindă a educației pe care părinții o oferă copiilor în prima parte a copilăriei. Specialiștii susțin că regulile de comportament și educație oferite în primii 7 ani de viață ai copilului sunt definatorii pentru formarea lui ca adult. Educația unui copil nu constă numai în a-l învăța să scrie, citească și a deveni un bun exemplu la școală. Educația se reflectă în toate domeniile de dezvoltare: socială, psihologică, intelectual-cognitivă etc. Cei 7 ani de acasă sunt adesea caracterizați prin cât de manierat este copilul în interacțiunile cu ceilalți.

Realitatea de zi cu zi a familiilor de astăzi este diferită de cea a generațiilor anterioare. Părinții își petrec din ce în ce mai puțin timp alături de copiii lor, majoritatea confruntându-se cu problema echilibrării atribuțiilor din cadrul familiei cu cele de la serviciu. În momentul în care un copil depășește sfera familiei și intră într-o colectivitate, începe o nouă etapă a vieții lui, dar și a părinților. La începerea grădiniței are loc o restructurare a programului zilnic, care cuprinde programe bine delimitate, nu numai din punct de vedere al conținutului activităților și reperelor orare, ci și privind mediul în care își desfășoară aceste activități (o parte din zi copilul stă la grădiniță, iar o altă parte, acasă). Este important ca părinții să cunoască programul copiilor de la grădiniță, pentru a putea adapta activitățile de acasă astfel încât, să se asigure că există coerență și unitate între demersul educativ al grădiniței și cel al familiei. Lipsa de informație, de comunicare între educatoare și părinți poate conduce la situații în care copilul este supus în familie unui regim de suprasolicitare, într-o cursă epuizantă de obținere de performanțe, sau, dimpotrivă, poate genera cazuri în care copilul nu mai este stimulat în dezvoltarea sa de către părinți, considerându-se că această sarcină este exclusiv a grădiniței. Pentru ca părinții să se asigure că există echilibrul necesar, trebuie să se informeze, la începutul fiecărei săptămâni, ce activități se vor desfășura la grădiniță, ce materiale vor fi utilizate, ce priceperi deprinderi și cunoștințe vor fi vizate. Ei pot solicita educatoarei

informații despre cum decurge o zi la grădiniță, cum sunt organizate activitățile, cum este organizat spațiul etc. În acest demers se poate implica și educatoarea, prin afișarea programului săptămânal și inițierea părinților în citirea acestuia.

Comunicare dintre părinți și copii este foarte importantă pentru că ajută la formarea imaginii de sine. Copilul trebuie să fie întrebat ce a făcut la grădiniță, ce i-a plăcut, ce nu i-a plăcut, ce ar fi vrut să facă etc. Pentru a-i putea înțelege, este nevoie ca părinții să-i ajute pe copii să-și exprime emoțiile fără teamă. În situația în care nu i se oferă atenție, începe să bombardeze cu păreri puternice și afirmații emfaticе, dând impresia că este alintat, sau se închide în sine, refuză să mai comunice, considerând că ceea ce spune nu este important, că nu interesează. Ar fi bine ca părinții să stimuleze copilul să vorbească despre ceea ce îi interesează fără a recurge la un „interogatoriu”. De multe ori se întâmplă ca la întrebarea „Ce ai făcut azi la grădiniță?”, răspunsul copilului să fie „Bine!”, după care să refuze să mai comunice pe această temă. În astfel de situații, pentru a iniția o discuție cu el pe această temă, părinții pot începe prin a povesti ei înșiși despre ce au făcut la serviciu, folosind o exprimare clară, adresându-se copilului cu seriozitate, ca unui matur, pentru ca acesta să simtă că îl respectă, că au încredere în el. Astfel, copilul va învăța să spună ce simte și să vorbească despre lucrurile pe care le-a făcut.

Foarte importante pentru copilul preșcolar sunt și activitățile pe care le vor face în afara celor de la grădiniță, mai exact în familie, cu membrii familiei și în contexte diferite de viață. Pentru a le fi mai ușor, părinții pot cere sfatul educatoarelor, să-i ajute în conceperea și alegerea unor activități care să fie potrivite vârstei copilului și care să fie o continuare firească a ceea ce s-a învățat la grădiniță. Activitățile propuse copiilor țin de imaginația, inspirația și priceperea fiecărui părinte, precum și de interesele și particularitățile individuale și de vârstă ale copiilor. Părinții trebuie să le pună la dispoziție materialele de care au nevoie, să-i organizeze corespunzător spațiul, să-i dea posibilitatea să exploreze, să descopere, să se joace în diferite spații, să interacționeze cu adulți și copii și, nu în ultimul rând, să ofere prin propriul lor comportament modele de urmat.

Câteva exemple de activități pe care părinții le pot propune copiilor și care nu necesită o pregătire minuțioasă ar putea fi în natură: să alerge, să se joace cu mingea „De-a v-ați ascunselea”, „De-a Baba-Oarba”, să-i lase să se plimbe desculți (în condiții de siguranță pentru sănătatea lui), să simtă iarba, pământul, nisipul, apa; să-i încurajeze să asculte foșnetul frunzelor, ciripitul păsărelelor, șuieratul vântului, susurul apelor; să-i implice în culesul frunzelor, fructelor, al florilor, să vorbească despre cum se folosesc, despre gustul lor; acasă, să ajute la tot felul de activități gospodărești, să-și atribuie diferite roluri și să intre în jocul copilului, să numere tot felul de obiecte ce-i înconjoară etc. Fiecare moment poate fi un prilej din care copilul să învețe, de aceea exemplele

pot apărea în orice situație. Timpul petrecut în sala de așteptare a cabinetului doctorului, munca în grădiniță, călătoria cu mașina, cu trenul, cu tramvaiul, plimbarea în parc sau joaca de zi cu zi, sunt tot atâtea ocazii de a-i implica pe cei mici în activitățile de învățare. Trebuie doar ca atenția să fie îndreptată asupra „semnalelor” pe care le trimit copiii, pentru a putea profita de „vârsta de aur” a copilăriei, când cei mici sunt curioși, dornici să învețe, să descopere lumea.

Ce pot învăța copiii în cei șapte ani?

- deprinderi de autoservire, ordine și igienă, curățenie;
- exprimarea propriilor nevoi;
- exteriorizarea trăirilor, sentimentelor și emoțiilor, atât pozitive, cât și negative, bune maniere și comportament;
- limbaj corect transmis (fără greșeli de pronunție, topică ori dezacord dintre părțile de vorbire) ;
- modul de a relaționa cu ceilalți și de a răspunde la diverse provocări ale mediului înconjurător (este certat de cineva, i se ia jucăria de către alt copil, nu primește cadoul dorit, este pedepsit pentru diverse fapte, etc)
- consecvență în realizarea unei sarcini;
- concentrare a atenției și perseverență în realizarea unei sarcini;
- alegerea motivelor și motivațiilor atunci când vrea să facă ceva.

Așadar, părinții au o foarte mare influență asupra copiilor în primii 7 ani de viață, când le transmit celor mici propriile valori pe care urmează să le respecte și ei odată cu integrarea în societate, acolo unde își vor asuma alte obiceiuri noi. Este important să le transmitem micuților învățămintele pe care le considerăm noi necesare și care îl vor ajuta să fie un om respectuos și demn de respect la rândul său, deoarece: „*Copilăria e o lume aparte; pentru noi, o lume fantastică, ireală, pentru cei care fac parte din ea, dimpotrivă, una reală și plină de armonie.*” (Eugen Heroveanu)

Bibliografie:

1. *Educația timpurie în România*, Step by step – IOMC – UNICEF, Vanemmonde, 2004
2. Vrăsmaș Ecaterina Adina, *Consilierea și educați părinților*, Editura Aramis, București, 2002
3. P., Emil, R., Iucu, *Educația preșcolară în România*, Polirom, 2002
4. Ciofu Carmen, *Interacțiunea părinți-copii*, Editura Medicală Amaltea, 1998
5. www.copii.ro ; www.didactic.ro

Profesor învățământ preșcolar: Dorina NICA
Grădinița cu P.P.”Dumbrava minunată” Tulcea

